

SPLET(I).SI

Digitalno pušča za seboj malo sledi. Originali bledijo in dobivajo nove pomene. Z najosnovnejšimi [računalniškimi orodji](#) imamo možnost izrezati delčke nekega zapisa zgodovine in jih zlepiti v našo novo zgodbo. Zbriši in prilagodi. In ker se kot v Orwelovi klasiki [1984](#) v popolnoma digitaliziranem svetu zgodovina res lahko napiše vsak dan znova, je razumljivo, da nas [elektronski mediji](#) in [virtualni prostor](#) navdajajo s strahom in predstavljajo predmet [moralne panike](#).

In medtem, ko vzgojitelji opozarjajo na pomanjkanje [medijske izobrazbe](#) med mladimi, tisoče mladih ustvarjalcev reže prepoznavne [kulturne simbole](#), označevalce neke mode ali glasbe in jih pleče v nove vsebine elektronskih medijev, od [oglasov](#), [filmov](#) in [spletnih strani](#). A na podoben način kot lahko z nekaj potezami v [fotošopu](#) izrežejo [nostalgično](#) podobo [maršala Tita](#) in jo prilepijo v oglas za pijačo, lahko z združevanjem [logotipa](#) popularne znamke športnih čevljev in žalostnih obrazov azijskih otrok opozorijo na [kapitalistično izkoriščanje](#).

Ustvarjanje s prilagajanjem omogočajo nova [tehnološka orodja](#) od [semplerjev](#) v glasbi, [fotošopa](#) v oblikovanju in [hiperteksta](#) v pisanju na spletu, če se omejim le na nekatere. Če torej sprejmemo, da vsa produkcija v elektronskih medijih temelji na prilagajanju, lepljenju prej nepovezanih koščkov iz raznovrstnih [medijev](#), stilov, časa in besedil, za določen namen ustvarjalca, postane prilagajanje ključnega pomena za ustvarjanje in razmišljanje o [kulturi](#) tudi v računalniških učilnicah.

Oblikovanje vsebin v elektronskih medijih in zlasti pisanje na spletu se tako zdi ključen del [medijske izobrazbe](#) in prava pot k [medijskemu opismenjevanju](#) mladih.

Razumevanje procesa prilagajanja in osredotočenje na načine, kako so elektronska besedila sestavljena in za kakšen namen so bila prilagojena, je tako mogoče eden glavnih vidikov [medijske vzgoje](#).

Profesor [Jeff Rice](#) iz državne univerze Wayne v Detroitu zato predlaga nov način medijskega opismenjevanja, ki upošteva kompleksnost ustvarjanja v digitalnem svetu. Njegova metoda spoznavanja razmerja med kulturo in tehnologijo temelji na principu [spletne enciklopedije](#), kjer lahko vsak z dodajanjem vsebin pripomore h grajenju ogromne baze prepletenega znanja.

Naloga njegovih študentov je napolniti spletno stran [www.everything2.com](#) z različnimi interpretacijami kulturnih ikon in stilov [potrošniške kulture](#) ter jih soočiti med seboj s pomočjo hiperteksta. Ta [spletni jezik](#) omogoča kombiniranje besedil, multimedijskih dokumentov in spletnih povezav med dokumenti ter tako predstavlja vpogled v samo naravo pisanja na spletu.

Eden izmed primerov je tako lahko [Elvis Presley](#) in njegova podoba v kampanji za [baterije Energizer](#) na številčnici budilke ali embalaži za

mikrofon ... Različno in spreminjajočo uporabo ikone Elvisa v medijih lahko s hipertekstom predstavimo naenkrat in na različne načine kot kritiko, potrošniško dobrino, dobrega pevca, simbol za rock'n'roll ... Podobno kot pri Elvisu bi lahko prilagajanje za različne namene ustvarjalca opazili tudi pri drugih popularnih ikonah, ki vstopajo v kulturno uporabo na različne načine.

S soočanjem nasprotujočih interpretacij [kulturnih ikon](#), ki ga omogoča hipertekst, lahko opazimo, kako so besedila sestavljena za določen namen. Metoda omogoča nov pogled na razmerje med besedilom in podobo, ki se v elektronskih medijih, kot je tudi [splet](#), nenehno spreminja. Uporaba določenih znakov je odvisna od [konteksta](#) in namena ustvarjalca.

Rice verjame, da je soočanje nasprotij nov način učenja pisanja hiperteksta na spletu, ki povečuje našo zmožnost razumevanja povezave med tehnologijo in kulturo. Preko soočanja razlik v pomenu kulturnih ikon lahko raziskujemo naš odnos do ustvarjanja v digitalni dobi. Z načinom predstavljanja in pisanja na spletu, ki ga spodbuja Rice, postanemo povezani z vsebino našega besedila. Tako nismo več omejeni le na preučevanje novih tehnoloških orodij, ampak jih tudi aktivno uporabljamo. Postanemo [ustvarjalci!](#)

Njegov pristop do [medijskega opismenjevanja](#) ne pomeni le bolj odprtega pogleda na izzive, nevarnosti in drugačne načine izražanja v novih medijih, ampak navdaja tudi z idejo, da so [elektronski mediji](#) že del našega sveta, v katerega imamo možnost vnesti naše lastne kulturne vzorce, spremembe in strategije. Digitalni svet kot prostor, kamor imamo možnost vplesti tudi našo lastno kulturo.

BLOG

SPLETNI DNEVNIK

WEBLOG OZ. BLOG* JE SPLETNI DNEVNIK, EDINSTVEN NAČIN IZRAŽANJA NA SPLETU, KI GA JE NA ZAČETKU POJAVA SPLETA UPORABLJAL LE OZEK KROG DOBRO PODKOVANIH POSAMEZNIKOV, SAJ SO BILI PRECEJ ZAHTEVNI ZA NAVADNEGA UPORABNIKA, DOKLER SE NISO RAZVILA PRIJAZNEJŠA BLOGERSKA ORODJA (BLOGGER, GROKSOU) ZA HIPERTEKSTUALNO POVEZOVANJE IN VSEBINSKO AŽURIRANJE. V OBLIKI OBRNJENE KRONOLOŠKE ZBIRKE PRIJAV (ZADNJE SPOROČILO NA VRHU), KAKRŠNO POZNAMO DANES, SE JE BLOG POJAVIL V ČASU PRVE RESNE EKSPANZIJE SPLETA LETA 1996 (DAVE WINER: 'THE 24 HOURS OF DEMOCRACY', ROBOT WISDOM ...).

Predhodne multiuporabniške razpravljalne aplikacije bloga so npr. SPLETNE KLEPETALNICE (chat rooms) in RAZPRAVLJALNE TABLE (bulletin boards), ki so za razliko od klepetalnic, omogočale trajnejše shranjevanje in dostop do informacij. Iz njih so se razvile MAILING LISTE, iz teh pa v 90ih letih FORUMI, ki so zgrajeni iz nizov zaporednih sporočil na določeno temo. Razlika med forumom in blogom je, da je forum administratorsko urejena in praviloma bolj izobraževanju in izmenjavi mnenj namenjena aplikacija, medtem ko je blog skoraj praviloma osebna stran ali njen del, namenjen osebnemu izražanju in pobudi.

Med bloge štejemo tako WIKIES, ki uporabnikom omogočajo, da dodajajo vsebino (sestavljajo Wikipedio – spletno

enciklopedijo), MP3 BLOGE, ki so se razširili leta 2000 (iPod) ter razne VIDEO, FOTO, TECH, GROUP, FOOD, ENTERTAINMENT BLOGE, kot tudi LITERARNE OSEBNE BLOGE (eden bolj znanih spletnih dnevnikov je 'Diary of a London Call Girl' – Belle de Jour) in DRUŽBENO KRITIČNE NEWSBLOGS (Boing Boing: A Directory of Wonderful Things, letos nominiran in izbran za najboljši blog leta na Bloggies 2005 – 5. letni podelitvi nagrad). V obdobju od 1996 do 2002 je nastalo okrog 100.000 blogov. Do konca 2004 (predsedniške volitve v ZDA) jih je bilo skupno že okrog 4,8 mio. Sredi aprila 2005 je Technorati izsledil že 8.9 mio blogov. Število blogov raste z neizmerno hitrostjo. Ocenjeno je, da se na spletu vsakih 7,5 sekund pojavi nov blog.

Blogerstvo je hitro postalo pomemben in hkrati edinstven način izražanja na spletu. Vsi blogi skupaj tvorijo obsežen medijski ekosistem imenovan **BLOGOSFERA**, v kateri od časa do časa prihaja do **BLOGSTORM-a** – velike koncentracije spletnih aktivnosti okrog določene teme. Do prve take večje množične publicitete je prišlo takoj po napadu na WTC v obliki podpore tedanji Bushovi politiki. Vendar so blogi zaradi odsotnosti uredniških in korporativnih pritiskov ter zaradi vsebinske fleksibilnosti kmalu v večini skrenili z mainstream poti in postali pomemben alternativni vir informacij za razumevanje dogodkov in edinstveno orodje za objavljanje in iskanje kritičnih pogledov, običajno neraziskanih ali neobjavljenih v mainstream medijih (npr. afera Monica Levinski, ki jo je razkril Matt Drudge na svojem blogu in ne New York Times itd.). Blogi so postali tako priljubljen spletni medij predvsem zaradi ažurnosti informacij,

poljudnega stila pisanja in zaradi osvetljevanja bolj skritih in alternativnih vsebin, ki sicer ne bi nikoli prišle v medijski prostor. Zaradi velike publicitete pa, prej subverzivni medij, postaja vse bolj mainstream, tako na ravni vse bolj prisotnih korporativno-oglaševalskih in politično-marketingških pritiskov, kot tudi na ravni produkcije programske opreme. V primeru Microsoftovega brezplačnega blogerskega orodja MSN Spaces so tako blogerji ugotovili, da program izvaja samo kontrolo nad kreiranjem bloga. Microsoft se je potrudil vgraditi 'moralo' v blog software, s čimer določa, kakšne bloge je mogoče kreirati. Xenii Jardin, soavtorica bloga BoingBoing in ena vplivnejših alfablogerjev (izraz izhaja iz besede alfasamec), dodaja: »Če se na blogu ne moreš svobodno izražati, kakšen smisel potem blog sploh ima?«

Torej, če si nameravate omissiti svoj blog, poiščite kakšen prostokodni program za kreiranje le-tega (npr. eBloggy), pred tem pa si »obvezno« preberite zanimiv (in poučen) **BLOGGER MANIFESTO**.

- :: www.andrewsullivan.com/main_article.php?artnum=20020224 - blogger manifesto
- :: www.periodicdiversions.com/archives/2003/09/16/the_blogger_manifesto.html
- :: www.boingboing.net – blog leta 2005
- :: <http://2005.bloggies.com> – tekmovanje
- :: www.technorati.com – servis za statistično spremljanje blogosfere
- :: <http://en.wikipedia.org/wiki/Weblog> – Wikipedia, the free encyclopedia
- :: www.ebloggy.com – stran z blog orodji

* Beseda 'blog' izvira iz angleške skovanke 'web log', v kateri se 'web' nanaša na splet kot storitev na internetu in 'log' na datoteko z zapisom dogajanja v obliki dnevnika. Beseda 'web log' se je kmalu spremenila v 'we blog' (l. 1999, Peter Merholz) in tako se je uveljavil izraz 'blog' in 'to blog' (urejati weblog ali poslati 'post' na določen blog).

NOTTING HILL KARNEVAL

:: ANGLIJA (NOTTINGHAM)
:: 28.-29. AVGUST 2005

Največjega evropskega uličnega festivala se udeleži več kot pol milijona ljudi, ki veselo poplesavajo po ulicah Londona. Karnevalsko parado s številni "sound system-i", spremljajo tudi stojnice s slastno karibsko hrano.

www.mynottinghill.co.uk/nottinghilltv/carnival1.htm

FKPARADE**

:: NEMČIJA (BERLIN)
:: 3. JULIJ 2005

Hate Parade izvira iz leta 1997 kot protest proti komercializaciji Love Parade-a, ki se vsako leto prireja v Berlinu, in kot demonstracija proti birokratski enoličnosti, korporativni kulturi in "disneyfikaciji" Berlina. Glede na to, da berlinski Love Parade (www.loveparade.net) letos odpade, je tudi usoda F**kparade še negotova. www.hateparade.de

BUDAPEST PARADE

:: MADŽARSKA (BUDIMPEŠTA)
:: 27. AVGUST 2005

Organizatorji poletnega Sziget festivala so tudi glavni krivci za ulično parado v Budimpešti, ki je križanec med Londonskim Notting Hill karnevalom in berlinskim Love Parade-om. 50 karnevalskih vozil spremlja tisoče rejverjev. Parada se zaključí z ogromnim ognjemetom in takrat se prava zabava šele prične – v klubih po celem mestu. www.sziget.hu/budapestparade

AMSTERDAM PRIDE FESTIVAL

:: NIZOZEMSKA (AMSTERDAM)
:: 4.-7. AVGUST 2005

Eden največjih Pride festivalov v Evropi, katerega del je tudi svetovno znani Canal Parade, fantastični ploveči sprevod 80 okrašenih čolnov, spremljanih z glasbo in kričečimi barvami. Poleg parade se celem Amsterdamu istočasno prirejajo razne športne, kulturne prireditve ter divje nočne klubske in ulične zabave.

www.amsterdampride.nl

ZÜRICH STREET PARADE

:: ŠVICA (ZÜRICH)
:: 13. AVGUST 2005

Ulična parada po modelu berlinskega Love Parade-a – več kot 30 "lovemobile sound system-ov" in pol milijona raverjev zasede ulice Züricha. Seveda je parada spremljana s pred-in po-paradnimi zabavami v klubih in barih po vsem mestu. www.street-parade.ch

STOCKHOLM PRIDE FESTIVAL

:: ŠVEDSKA (STOCKHOLM)
:: 1.-7. AVGUST 2005

Od leta 1998 je Stockholm Pride zrastel v enega od največjih Pride festivalov v Skandinaviji. Program vključuje umetniške razstave, debate, filmske projekcije, seminarje in seveda zabave ter veliko sobotno parado. www.stockholmpride.org

poletje bo vroče ...

STREET & PRIDE PARADE

več dogodkov na straneh 18-19.

